

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 7 - Number: 26 p. 31-50, Winter 2023

Doktorlarda Öz Yeterlilik Düzeyleri, Bağlanma Stilleri ile Mükemmeliyetçi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* ** *Investigation of the Relationship between Self-Efficacy Levels, Attachment Styles and Perfectionist Attitudes in Doctor*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1406973>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
19.12.2023

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
30.12.2023

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.12.2023

Asya Studies

Dr. Süleyman Kahraman
Beykent Üniversitesi / FEF / Psikoloji
Bölümü
suleymankahraman@beykent.edu.tr
ORCID: 0000-0002-8223-4614

Dr. Barkan Eskiili
Gedik Üniversitesi / İİSBF / Psikoloji
Bölümü
barkan.eskiili@gedik.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3990-7585

Buse Büşra Koca
Klinik Psikolog
busebusrakoca@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8581-0165

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu makale için herhangi bir çıkar atışması bildirilmemiştir. Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır.

** Bu alışma Beykent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 28.05.2021 tarihli onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Son zamanlarda, ülkemizdeki sağlık hizmetlerinin önemi ve hasta memnuniyeti bağlamında doktorların gündemde olduğu aşıkardır. Öz yeterlilik, mesleki başarı, hasta güveni, etkili iletişim ve iş tatmini gibi bir dizi faktör ile ilişkilidir. Bu nedenle-araştırmada, doktorların öz yeterlilikleri ve bağlanma stilleri ile mükemmeliyetçi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın rneklemi 474 doktordan oluşmaktadır. Veriler demografik bilgi formu, çok Boyutlu Mükemmeliyetçi Tutum Ölçeği, Öz Yeterlilik Ölçeği ve Bağlanma Biçimi Ölçeği ile toplanmıştır. Verileri analiz etmek için SPSS paket programı kullanılmıştır. Katılımcıların öz yeterlilik, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutum arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek için Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra; iki ortalama arasındaki farkı tespit edebilmek için bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, mükemmeliyetçi tutum ile bağlanma stillerinin alt boyutları arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik ile güvenli ve kaçıngan bağlanma arasında anlamlı ilişki tespit edilirken; kaygılı bağlanma ile anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Öz yeterlilik ile mükemmeliyetçi tutumun farklı boyutları arasında ise anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda kadın doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarının erkek doktorların öz yeterlilik ortalamalarından anlamlı düzeyde düşük olduğu, kadın hekimlerin kaygılı bağlanma tarzı ortalamalarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları alan yazını bağlamında tartışılmıştır. Gelecekteki alışmalar için önerilerde bulunulmuş ve araştırmada kullanılan değişkenlerin öz yeterlilikle olan ilişkisi bağlamında hem sahada hem de alan yazınında gerçekleştirilebilecek çalışmalara dikkat ekilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öz Yeterlilik, Bağlanma Stilleri, Mükemmeliyetçi Tutum, Mükemmeliyetçilik, Doktorlar

Abstract

In recent times, it is evident that the importance of healthcare services in our country and the agenda of our doctors in terms of patient satisfaction have come to the forefront. In this study, it is aimed to examine the relationship between doctors' self-efficacy and attachment styles and their perfectionist attitudes. The sample of this study consists of 474 doctors. Data were collected with demographic information form, Multidimensional Perfectionist Attitude Scale, Self-Efficacy Scale and Attachment Style Scale. SPSS package program was used to analyze the data. Pearson correlation analysis was used to determine whether there was a relationship between participants' self-efficacy, attachment styles and perfectionist attitudes. In addition, independent groups t-test was used to determine the difference between the two means. As a result of the study, significant relationships were found between the perfectionist attitude and the sub-dimensions of attachment styles. In addition, a significant relationship was found between self-efficacy and secure and avoidant attachment, but no significant relationship was found with anxious attachment. Significant relationships were found between different dimensions of self-efficacy and perfectionist attitude. As a result of the analysis made with the gender variable, it was determined that the self-efficacy score averages of female doctors were significantly lower than the self-efficacy averages of male doctors, and the anxious attachment style averages of female physicians were significantly higher than the anxious attachment style averages of male physicians.

Keywords: Self-Efficacy, Attachment Styles, Perfectionist Attitude, Perfectionism, Doctors

Citation Information/Kaynaka Bilgisi

Kahraman, S., Eskiili, B. & Koca, B. B. (2023). Doktorlarda Öz Yeterlilik Düzeyleri, Bağlanma Stilleri ile Mükemmeliyetçi Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7(26), 31-50.

GİRİŞ

Öz yeterlilik kavramına yönelik araştırmalar Bandura'nın "Sosyal Öğrenme Kuramı" ile ortaya çıkmıştır. Sosyal öğrenme kuramına göre bireylerin davranımları ve güdülenmeleri etkili bir sağduyu yardımıyla organize edilebilir. Buradan hareketle bireyin davranımlarını organize etmesine imkân tanıyan birincil koşulun öz yeterlilik olduğu belirtilmektedir (Bayır, 2019). Öz yeterlilik, bireyin yaşamı boyunca karşılaşmış olduğu görevleri ve davranımları yapabileceğine dair algısı olarak tanımlanabilmektedir (Cetin, 2011).

Öz yeterlilik kavramı alan yazınında, daha öncesinde, öz bakım (Bender ve Ingram, 2018), duygusal zekâ (Karakuş, 2016; Çakmak, 2019; Karakuş, 2020), iş karakteristikleri (Türkmen, 2009), iş doyumu (Baysal, 2010; Göksu, 2020), öz belirleyicilik (Ünver, 2004), öz değerlendirme (Doğan, 2020), benlik saygısı (Çoban, 2019), tükenmişlik (Arslan, 2019; Mızrak, 2019) ve (Yüksel, 2017), psikolojik güvenlik (Aksoy, 2019), kişi iş uyumu (Oktay, 2020), öz düzenleme (Örük, 2018), algılanan örgütsel destek (Türkmen, 2009), kaygı (Kayaduman, 2017; Altınparmak, 2018; Gökhan, 2020; Göncü, 2020), motivasyon (İçöz, 2012; Aşıcı, 2016; Karabacak, 2018; Çiçek, 2019), yaratıcılık (Baloğlu, 2020; Korkmaz, 2020) ve stres (Kayaoğlu, 2020) gibi farklı değişkenler ile çalışılmıştır. Bunların yanında bu çalışma kapsamında da yer alan öz yeterlilik ve mükemmeliyetçi tutum kavramlarının ulusal ve uluslararası alan yazınında daha öncesinde birlikte çalışıldığı bazı araştırmalar (Cain, 2008; Sarı ve Şahin, 2014; Yılmaz, 2018; Sarıkaya ve Kurtaslan, 2018; Sarıkaya, 2018; Kurtovic ve ark., 2019; Sula ve ark., 2020; Kaçmaz, 2020; Farag, 2020) yer almaktadır. Öz yeterlilik duygusuna sahip bireylerin belirli düzeyde mükemmeliyetçilik göstermeleri beklenmektedir.

Adler (1957), mükemmeliyetçilik için gösterilen çabanın doğduğumuz andan itibaren bir dürtü olarak var olduğunu ve bu dürtü olmadan bir hayatın düşünülemediğini belirtmiştir. Adler (1957) mükemmeliyetçilik kavramını, bireyin doğuştan getirdiği gayretlerin bütünü ve hayatın katıksız sonucu olarak meydana gelen bir durum şeklinde tanımlamakta ve gayret göstermeden, isteksizce geçirilebilecek bir hayatın olmasının düşünülemediğini belirtmektedir. Adler'e (1957) göre bireyler, yetersizlik hissiyle baş edilecek adına kendilerine hedefler koyar ve bu hedefleri bir süre sonra üstünlük yarışına çevirirler. Kişilerin bu çabası, mükemmeliyetçiliği meydana getirir. Bu çaba medeniyetin ortaya koyduğu gelişmenin de temelini oluşturur. Hamachek (1978), mükemmeliyetçilik kavramının sadece olumsuz tarafları olmadığını, olumlu yanlarının da olduğunu dile getiren ilk kuramcıdır. Hamachek (1978), nevrotik ve normal diyebileceğimiz iki tip mükemmeliyetçilikten bahseder. Normal mükemmeliyetçilik, bireyin gösterdiği yüksek emekle öz benliğinin artması ve bunun sonucu zevk hissini yaşamaması olarak tanımlanırken, nevrotik mükemmeliyetçilik, bireyin yüksek standartlar altında kaliteli sonuç elde edememesi ve bunun sonucunda da tatminsizlik yaşanması olarak tanımlanmaktadır. İki tip mükemmeliyetçiler de diğerlerinden daha üstün ve daha başarılı olmayı ister. Ancak nevrotik mükemmeliyetçiliği olan bireyler hayatlarında zevk hissini yaşayamazlar (Kurtulget, 2020). Bu ifadeyle örtüşecek şekilde, kimi araştırmalar (Burns, 1980; Patch, 1984) mükemmeliyetçiliği kişi üzerinde olumsuz izler ve yıkıcı etkileri olan bir kişilik değişkeni olarak incelerken kimi araştırmalar (Slaney ve ark., 2001; Ashby ve Kottman, 1996; Rice ve ark., 1996) ise bireye olumlu etkilerde de bulunan bir değişken olarak ele almaktadır.

Mükemmeliyetçi tutum ulusal ve uluslararası alan yazınında, daha öncesinde; akademik başarı (Rice ve Mirzadeh, 2000), beden imajı (Barners ve Caltabiano, 2017), kaygı (Özgürler, 2017; Uzun, 2018; Azizoğlu, 2020), akademik başarı (Göç, 2008; Kanık, 2019), problem çözme becerisi (Tekeli, 2020), duygusal zekâ (Tekeli, 2020; Gerçek, 2020)), stresle başa çıkma (Azizoğlu, 2020), benlik saygısı (Mendi, 2015), sosyal bağlılık (Şahin, 2020), özerklik (Yıldırım, 2018), psikolojik kontrol (Ayoğlu, 2012), beden imgesi (Özteke, 2015), yeme tutum ve davranışları (Kontay, 2010) ve obsesif kompulsif belirti (Ayoğlu, 2012; Kurul, 2017; Yıldırım, 2018), öz güven (McComb ve Mills, 2021), ikili düşünce sistemi (Egan ve ark., 2007), partner ilişkisi (Flett, 2003), öz değer (Stahlberg ve ark., 2019), duygular (Ma ve Zi, 2011), bilişsel davranışçı müdahale yöntemi (Craciun ve Dudau, 2014), stres (Molnar ve ark., 2021) gibi farklı değişkenler ile çalışılmıştır. Bunların yanında bu çalışma kapsamında da yer alan mükemmeliyetçi tutum ve bağlanma kavramlarının ulusal alan yazınında daha öncesinde birlikte çalışıldığı bazı araştırmalar (Rice ve Mirzadeh, 2000; Rice ve ark., 2005; Kontay, 2010; Ayoğlu, 2012; Özteke, 2015; Barners ve Caltabiano, 2017; Yıldırım, 2018; Şahin, 2020) bulunmaktadır. Mükemmeliyetçiliğin bağlanma stilleriyle ilişkili olup olmadığı araştırmanın odak noktalarından biridir.

Bakım veren kişi ile kurulan ilk bağ, çocuğun yaşamının ilerleyen yıllarında önemli etkilere neden olmaktadır. Bakım veren ile kurulan kaliteli ilişkinin önemine dair alan yazınında yer alan bilgilerin büyük bir kısmı, çocuk ve bakım veren arasında oluşan bağlanmanın ilerleyen yıllardaki gelişimsel süreç üzerine etkisine dikkat kesilmiş olan bağlanma kuramından gelmektedir (Akdağ, 2011). Bowlby (1969; Akt.: Ergün, 2019), çocuğun bakım veren birey ile kurduğu ilk ilişkiye “bağlanma” adını vermiş ve bağlanma kavramını, bireylerin yaşamlarında yer alan ve onlar için önemli olan kişilere yönelik hissettiği özel bir bağ olarak tanımlamıştır. Bireyin günlük yaşamı içerisinde karşılaştığı deneyimler kendisine ve diğerlerine atfettiği anlamı şekillendirmektedir. Bowlby tarafından bu anlam içselleştirilerek ve genellenerek, benlik ve başkaları modeli oluşturulmuştur. Bu model kişinin kendisi ve başkalarına yönelik şemalarını oluşturur.

Bowlby'nin benlik ve başkaları modeli üzerinden, örnek bağlanma stillerini açıklamak için Horowitz ve Bartholomew tarafından bir araya getirilmiş ve bağlanma stilleri olarak adlandırılmış 4 farklı kategori yer almaktadır (Akt.: Bolat, 2020). Birinci kategoride, güvenli bağlama ilişkisi yer almaktadır. Güvenli bağlanma şekline sahip bireylerin, diğerlerine ve kendilerine yönelik algıları pozitif yönde gelişmiştir. Bu kişiler diğer insanları ve kendilerini güvenilir, sevinebilir, iyi niyetli ve kabul edici olarak algılamaktadırlar (Akdeniz, 2020). İkinci kategoride, kayıtsız bağlanma ilişkisi yer almaktadır. Kayıtsız bağlanma yaşayan bireylerin, kendilik modellerinin pozitif yönde olduğu ancak diğerlerinin negatif yönde algılandığı tespit edilmiştir. Bu bağlanma şeklinde birey kendisini değerli olarak görürken diğerlerine yönelik olumsuz bir yaklaşımı vardır (Uzun, 2017). Üçüncü kategoride, saplantılı bir diğer adıyla kaygılı bağlanma ilişkisi yer almaktadır. Bu kişiler, negatif kendilik ile pozitif diğerleri algısına sahiptir. Bu bireyler, kendilerini sevmeye değer görmezken diğer insanları olumlu yönde değerlendirme eğilimleri bulunmaktadır. Bu nedenle de sıklıkla bir diğerine bağımlı olma, başkalarının onayını alma ve diğerlerine kendini kanıtama ihtiyacı hissederler (Akdeniz, 2020). Dördüncü ve son kategori ise korkulu bağlanma stildir. Bu bağlanma stilinde, kişi hem kendini hem de diğerlerini negatif olarak algılar. Korkulu bağlanma stili olan bireylerde değersizlik, başkalarının sevgisine kendini değer görmeme ve reddedici tutumla karşılaşmaktadır (Uzun, 2017). Bağlanma stilleri ulusal ve uluslararası alan yazınında, daha öncesinde, öz bakım (Bender ve Ingram, 2018), beden imajı (Barners ve Caltabiano, 2017), yakın ilişkilerde sahtekârlık (Özkul, 2020), arkadaşlık kalitesi (Demircioğlu, 2020), onay arayıcılık (Yıldırım, 2017), duygusal zekâ (Nurkan, 2020), sosyal medya bağımlılığı (Özgür, 2019; Demircioğlu, 2020), akademik başarı (Rice ve Mirzadeh, 2000), kişilik faktörleri (Yıldırım 2017) ve sağlık davranışları (Bekâroğlu, 2015) gibi kavramlar ile çalışılmıştır. Bu çalışma kapsamında da yer alan bağlanma stili ve öz yeterlilik kavramlarının ulusal ve uluslararası alan yazınında daha öncesinde birlikte çalışıldığı bazı araştırmalar (Coran ve Mallinckrodt, 2000; Coleman, 2003; Erzen, 2013; Bender ve Ingram, 2018; Demirtaş, 2019; Yiğit, 2020) olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada doktorlarda öz yeterlilik düzeyleri, bağlanma stilleri ile mükemmeliyetçi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın, doktor örneklemini üzerinde yapılmasındaki temel gerekçe, sağlık sektörünün zaman kısıtlaması olmadan hizmet sunma zorunluluğu, sektörün yapısı gereği yapılan müdahalelerin yüksek düzeyde hayati risk barındırması ve alanın doğası gereği hatalı müdahaleyi kabul etmeyen yapısı bu sektörde çalışan bireyleri diğer sektörde iş gören bireylerden ayırmaktadır. Sağlık kuruluşlarında verilen hizmetin kalitesi, kuruma gelen hasta ve hasta yakınlarının memnuniyeti açısından sağlık sektöründe çalışan bireylerin niteliği, hastalara karşı tutumları ve davranışları önemli bir konu başlığı hâline gelmeye başlamıştır. Zaman ilerledikçe Dünyada ve ülkemizde giderek artan sağlık hizmetlerine yönelik ihtiyaçlar, ülkeler açısından yaşamsal önemi olan sağlık çalışanlarının etkisini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu nedenle sağlık çalışanlarının iş yerindeki performansına, ruhsal ve fiziksel sağlıklarına etki eden her faktör ülkeler nazarında çok daha fazla dikkat çekmeye başlamıştır. Buradan yola çıkarak, sağlık sektöründe hizmet sunulmasında önemli rolü olan doktorların iş performansları, tutumları, kişilik özellikleri, bağlanma stilleri ve algıları ile ilgili alan yazınında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu bağlamda, hayati risk oranı yüksek olan bu sektördeki tutum ve niteliğe etki eden faktörleri incelemek ve doktorluk mesleği üzerine yapılan alan yazını çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla bu çalışma kapsamında doktorların yeterlilik inançları, mükemmeliyetçi tutumları ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. İlgili amaçlar doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Doktorların öz yeterlilikleri, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutumları arasında anlamlı ilişki var mıdır?
2. Doktorların öz yeterlilikleri, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutumları çeşitli demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Doktorlarda öz yeterlilik düzeyleri ve bağlanma stilleri ile mükemmeliyetçi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi başlıklı çalışma kapsamında, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya değişim düzeyini belirlemek için kullanılan bir modeldir (Karasar, 2005).

Çalışma Grubu

Katılımcılardan 234 kişi (%49,4) kadın, 240 kişi (%50,6) ise erkek bireylerden oluşmaktadır. Bu bireylerden 354 kişi (%74,7) evli, 120 kişi ise (%25,3) bekar. Katılımcıların yaş ortalaması 48,70'dir. Katılımcıların sağlık alanında çalışma sürelerinin ortalaması 22,11 yıl ve buldukları kurumda çalışma sürelerinin ortalaması 7,10 yıldır. Katılımcıların haftalık çalışma saatleri ortalama 41,5 saattir. Katılımcılar haftada ortalama 5 kez mesaiye kalmaktadır. Katılımcılardan 341 (%71,9) kişi özel sektörde, 133 kişi ise (%28,1) kamu sektöründe yer alan bireylerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Sosyodemografik Bilgi Formu: Çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından oluşturulan sosyodemografik bilgi formunda bireylerin, medeni durumları, cinsiyetleri, yaşları, buldukları kurumda kaç yıldır çalıştıkları, haftada kaç saat çalıştıkları, buldukları sektör, kaç yıldır çalıştıkları, haftada kaç kez nöbete kaldıkları ve mesleğini kaç yıldır sürdürdükleri bilgilerini almak amaçlanmıştır.

Genel Öz Yeterlilik Ölçeği: Jarusalem ve Schwarzer'ın (1979) geliştirdiği, 1995 senesinde revize edilen ve Aypay (2010), tarafından güvenilirlik ve geçerlilik çalışması gerçekleştirilen ve yine Aypay (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlamasını yapılan genel öz yeterlilik ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, oluşturulduğu ilk versiyonunda toplam 20 maddeden meydana gelmekte olup, 1981 yılında yapılan revizyonlar sonucu 10 maddeye indirilmiş ve 1995 senesinde güncel versiyonuna erişmiştir. Genel öz yeterlilik ölçeği, farklı ülkelerde yer alan birçok araştırmacı tarafından tercih edilen ve toplamda 28 farklı dile çevirisi yapılan bir ölçektir. Genel öz yeterlilik ölçeğinde, hepsi pozitif yönde olan toplamda 10 ifade yer almaktadır. Bu ölçek, 4'lü likert modelinde oluşturulmuş ve tek faktörden meydana gelmiştir. Dünya çapında yapılan araştırmalarda iç tutarlılığı $\alpha = 0,86$ olarak tespit edilmiştir. Ölçekte yer alan ifadelerin sonucunda yüksek puan alınması bireyin genel öz yeterlilik seviyesinin yüksek olduğunu ifade etmektedir (Akt.: Samancı, 2019).

Erişkin Bağlanma Biçimi Ölçeği: Hazan ve Shaver (1987) tarafından geliştirilen ve Mikulincer (1993) tarafından revizyonu yapılan erişkin bağlanma biçimi ölçeğinin, güncel Türkçe uyarlamasını Kesibir ve arkadaşları (2012) yapmıştır. Yapılan son Türkçe uyarlamasında, asıl ölçekte var olan bazı soruların tam anlaşılır olmadığı düşünülerek bazı sorular kendi içinde ayrılmış ve soru sayıları fazlaştırılmıştır. Bu çalışma sonucunda, eskiden uygulanan 7'li likert modeli kaldırılmış bunun yerine "yanlış ve "doğru" olarak kategorize edilen bir cevaplama sistemi getirilmiştir. Bağlanma stili alt boyutları için Cronbach alfa değerleri, güvenli bağlanma için 0,72 kaçınan bağlanma için 0,82 ve kaygılı bağlanma için 0,85 olarak tespit edilmiştir. Bu ölçeğin, yapısal geçerliği olması adına faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda ölçekte üç bağımsız faktör olduğunu tespit edilmiştir. Toplamda 18 maddeden oluşan ölçeğin 16., 14., 3., 13., 7. Ve 4. maddeleri güvenli bağlanma stitini, 17., 15., 6., 1., 2. Ve 5. maddeleri kaçınan bağlanma stilini, 18., 12., 8., 9., 10. Ve 11. maddeleri kararsız bağlanma stilini tespit etmektedir. Bireylerin, bağlanma stilleri rasgele bir bağlanma stitinden alınmış en yüksek puan kapsamında değil, puan ortalamaları değerlendirilerek "güvensiz" ve "güvenli" bağlanma şeklinde iki farklı boyutta hesaplanmaktadır.

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği: Forst ve arkadaşları (1990) tarafından geliştirilen ve Özbay ve arkadaşları (2003) tarafından Türkçe uyarılması yapılan ölçek toplamda 6 alt kategoriden

meydana gelmekte ve 5'li likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Ölçekte yer alan 6 alt kategori sırasıyla; düzen (31., 29., 2., 7., 8., ve 27. maddeleri kapsamaktadır), hatalara karşı aşırı ilgi (25., 23., 4., 14., 18, 9., 10., 13., ve 21. maddeleri kapsamaktadır), davranışlardan şüphe (17., 33., 34., 28., ve 32., maddeleri kapsamaktadır), aile beklentileri (1., 20., 26. 11., ve 15., maddeleri kapsamaktadır), ailesel eleştiri (22., 3., 5. ve 35. maddeleri kapsamaktadır) ve kişisel standartlar (24., 30., 6., 16., 12. ve 19. maddeleri kapsamaktadır) şeklindedir. Ölçek içerisinde, tersine puanlanan madde bulunmamakta ve farklı kategorilerden alınan yükselen puanlar yüksek oranda mükemmeliyetçiliğe işaret etmektedir (Çetin, 2020).

Verilerin Toplanması

Veriler Google Form platformu aracılığıyla hazırlanan çevrimiçi anket formu ile elde edilmiştir. Bu çalışma kapsamında, 474 doktordan oluşan örneklem ile çalışılmıştır. Çalışmaya katılan katılımcılar tamamen gönüllülük esaslı katılım göstermişlerdir. Anket linki sosyal medya platformları ve mail grupları aracılığıyla kişilere ulaştırılmıştır

Verilerin Analizi

Verilerin analizi, SPSS programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın analizlerine başlamadan önce, verilerin normal dağılımlarını tanımlamak için basıklık ve çarpıklık analizi yapılmıştır. Bu veriler ve histogram analizi sonucunda verilerin normal dağıldığı tespit edilmiş ve parametrik analizler kullanılmıştır. Toplanan verilerde kayıp veri tespit edilmemiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak adına Cronbach's Alpha analizi yapılmıştır. Doktorların mükemmeliyetçilik puanları, öz yeterlilik puanları ve bağlanma stilleri puanları arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek için Pearson's korelasyon analizi kullanılmıştır. Doktorların, öz yeterlilik düzeyleri ve mükemmeliyetçi tutumlarının demografik değişkenlere göre anlamlı şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını tespit edebilmek için ise bağımsız örneklem t-testi analizi kullanılmıştır. Anlamlılık değerinde $p < 0.05$ anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı : Beykent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Karar Tarihi : 28.05.2021

BULGULAR

Tablo 1: Araştırmada Kullanılan Ölçeklere İlişkin Betimsel İstatistikler

Boyut	N	En Küçük	En Büyük	$\bar{x}$	ss	Çarpıklık	Basıklık	α		
ÖYÖ Toplam	474	14	40	32.53	4.914	-1.114	.112	1.327	.224	.897
Güvenli Bağlanma	474	6	12	9.41	2.081	-.246	.112	-1.291	.224	.625
Kaçıngan Bağlanma	474	6	12	8.24	1.862	.563	.112	-.836	.224	.741
Kaygılı Bağlanma	474	6	12	9.78	1.645	-.318	.112	-.510	.224	.624
ÇBMÖ	474	60	166	122.43	25.039	-.405	.112	-1.030	.224	.958
Düzen	474	9	30	25.31	4.403	-1.178	.112	1.121	.224	.911
Hatalara A. İ. T.	474	10	45	30.89	8.792	-.392	.112	-1.146	.224	.931
Dav. Şüphe	474	5	25	17.30	5.337	-.358	.112	-1.162	.224	.895
Aile Beklentisi	474	5	25	15.43	4.365	-.219	.112	-.735	.224	.846
Ailesel Eleştiri	474	4	20	11.13	3.705	-.035	.112	-.817	.224	.840
Kişisel Standart	474	10	29	22.37	4.255	-.461	.112	-.628	.224	.798

ÖYÖ: Öz Yeterlilik Ölçeği, ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği, Hatalara A.İ.T.: Hatalara Aşırı İlgi, Dav. Şüphe: Davranışlardan Şüphe.

Tablo 1'de araştırma kapsamında yer alan ölçeklere ve ölçeklerin alt boyutlarına ilişkin betimsel istatistikler yer almaktadır. Öz yeterlilik ölçeğinin en küçük değeri 14, en büyük değeri 40, ortalaması 32,53, standart sapması 4,914, çarpıklık değeri -1.114/ .112, basıklık değeri 1.327/.224 ve Cronbach Alpha değeri .897 dir. Erişkin bağlanma biçimi ölçeğinin, güvenli bağlanma boyutu en düşük değeri 6, en büyük değeri 12, ortalaması 9,41, standart sapması 2,081, çarpıklık değeri -.246/ .112, basıklık değeri -

1.291/.224 ve Cronbach alpha değeri .625 dir. Erişkin bağlanma biçimi ölçeğinin, kaçınan bağlanma boyutu en küçük değeri 6, en büyük değeri 12, ortalaması 8,24, standart sapması 1,862, çarpıklık değeri .563/ .112, basıklık değeri -.836/.224 ve Cronbach alpha değeri .741 dir. Erişkin bağlanma biçimi ölçeğinin, kaygılı bağlanma boyutu en küçük değeri 6, en büyük değeri 12, ortalaması 9,78, standart sapması 1,645, çarpıklık değeri -.318/ .112, basıklık değeri -.510/.224 ve Cronbach alpha değeri .624 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin en küçük değeri 60, en büyük değeri 166, ortalaması 122,43, standart sapması 25,039, çarpıklık değeri -.405/ .112, basıklık değeri -.1,030/.224 ve Cronbach alpha değeri .958 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin düzen alt boyutunun en küçük değeri 9, en büyük değeri 30, ortalaması 25,31, standart sapması 4,403, çarpıklık değeri -.1.178/ .112, basıklık değeri 1,121/.224 ve Cronbach alpha değeri .911 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin hatalara aşırı ilgi alt boyutunun en küçük değeri 10, en büyük değeri 45, ortalaması 30,89, standart sapması 8,792, çarpıklık değeri -.392/ .112, basıklık değeri -.2.146/.224 ve Cronbach alpha değeri .931 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin davranışlardan şüphe alt boyutunun en küçük değeri 5, en büyük değeri 25, ortalaması 17,30, standart sapması 5,337, çarpıklık değeri -.358/ .112, basıklık değeri -.1,162/.224 ve Cronbach alpha değeri .895 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin ailesel beklenti alt boyutunun en küçük değeri 5, en büyük değeri 25, ortalaması 15,43, standart sapması 4,365, çarpıklık değeri -.219/ .112, basıklık değeri -.735/.224 ve Cronbach alpha değeri .846 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin ailesel eleştiri alt boyutunun en küçük değeri 4, en büyük değeri 20, ortalaması 11,13, standart sapması 3,705, çarpıklık değeri -.035/ .112, basıklık değeri -.817/.224 ve Cronbach alpha değeri .840 dir. Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin kişisel standartlar alt boyutunun en küçük değeri 10, en büyük değeri 29, ortalaması 22,37, standart sapması 4,255, çarpıklık değeri -.461/ .112, basıklık değeri -.628/.224 ve Cronbach alpha değeri .798 dir.

Tablo 2: Öz Yeterlilik ve Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçek Puanlarına İlişkin Korelasyon Analizi

Ölçek	Öz Yeterlilik
ÇBMÖ Toplam	.394**
Düzen Toplam	.421**
Hatalara aşırı İlgi Toplam	.326**
Davranışlardan Şüphe	.367**
Aile Beklentileri Toplam	.122**
Ailesel Eleştiri Toplam	.209**
Kişisel Standartlar Toplam	.444**

Tablo 2’de doktorların öz yeterlilikleri ile mükemmeliyetçi tutum alt boyutlarının korelasyonuna ilişkin veriler verilmiştir. Öz yeterlilik ile çok boyutlu mükemmeliyetçilik toplam ($r=.394$; $p<0.01$), düzen ($r=.421$; $p<0.01$), hatalara aşırı ilgi ($r=.326$; $p<0.01$), davranışlardan şüphe ($r=.367$; $p<0.01$), aile beklentileri ($r=.122$; $p<0.01$), ailesel eleştiri ($r=.209$; $p<0.01$) ve kişisel standartlar ($r=.444$; $p<0.01$) arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. ü

Tablo 2: Bağlanma stilleri ile Çok Boyutlu Mükemmeliyetçi Tutum ve Öz Yeterlilik Ölçek Puanlarına İlişkin Korelasyon Analizi

Ölçek		Güvenli Bağlanma	Kaçınan Bağlanma	Kaygılı Bağlanma
ÇBMÖ Toplam	r	.488**	-.470**	-.342**
Düzen Toplam	r	.245**	-.171**	-.065
Hatalara Aşırı İlgi Toplam	r	.489**	-.456**	-.306**
Davranışlardan Şüphe Toplam	r	.423**	-.364**	-.328**
Aile beklentileri Toplam	r	.375**	-.475**	-.295**
Ailesel Eleştiri Toplam	r	.415**	-.440**	-.364**
Kişisel Standart Toplam	r	.334**	-.319**	-.283**
Öz Yeterlilik Toplam	r	.132**	-.096*	-.009

*** $p<001$ ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Tablo 3'te doktorların öz yeterlilik, erişkin bağlanma biçimi ile mükemmeliyetçi tutumlarının korelasyonu değerlendirilmiştir. Çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum ölçeği toplam puanı ile güvenli bağlanma ($r=488$; $p<0.01$) arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilirken, çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum ölçeği toplam puanı ile kaçınan bağlanma ($r=-470$; $p<0.01$) ve kaygılı bağlanma ($r=342$; $p<0.01$) arasında negatif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Güvenli bağlanma ile düzen ($r=245$; $p<0.01$) arasında pozitif yönde zayıf düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilirken, güvenli bağlanma ile hatalara aşırı ilgi ($r=489$; $p<0.01$), davranışlardan şüphe ($r=423$; $p<0.01$), aile beklentileri ($r=375$; $p<0.01$), ailesel eleştiri ($r=415$; $p<0.01$) ve kişisel standartlar ($r=334$; $p<0.01$) ile arasında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaçınan bağlanma ile hatalara aşırı ilgi ($r=-456$; $p<0.01$), davranışlardan şüphe ($r=-364$; $p<0.01$), aile beklentileri ($r=-475$; $p<0.01$), ailesel eleştiri ($r=-440$; $p<0.01$) ve kişisel standartlar ($r=-319$; $p<0.01$) arasında negatif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaçınan bağlanma ile düzen ($r=-172$; $p<0.05$) arasında negatif yönde zayıf düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaygılı bağlanma ile düzen ($r=-065$; $p<0.01$) arasında anlamlı bir ilişki tespit edilemezken, kaygılı bağlanma ile aile beklentileri ($r=-295$; $p<0.01$) ve kişisel standartlar ($r=-283$; $p<0.01$) arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kaygılı bağlanma ile hatalara aşırı ilgi ($r=-306$; $p<0.01$), davranışlardan şüphe ($r=-328$; $p<0.01$) ve ailesel eleştiri ($r=-364$; $p<0.01$) ile arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Öz yeterlilik ile güvenli bağlanma ($r=132$; $p<0.01$) arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilirken, öz yeterlilik ile kaygılı bağlanma ($r=009$; $p>0.01$) arasında ilişki tespit edilememiştir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik ile kaçınan bağlanma ($r=-096$; $p<0.05$) arasında negatif yönde zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 3: Cinsiyete Göre ÖYÖ, ÇBMÖ ve Bağlanma Stilleri Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Test Analizi

Ölçek	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
ÖYÖ	Kadın	234	31.20	5.272	-6.018	442.518	0.00
	Erkek	240	33.83	4.156			
Güvenli Bağlanma	Kadın	234	9.35	2.061	-564	472	.573
	Erkek	240	9.46	2.104			
Kaçınan Bağlanma	Kadın	234	8.40	1.899	1.791	472	.074
	Erkek	240	8.09	1.816			
Kaygılı Bağlanma	Kadın	234	9.99	1.665	2.746	472	.006
	Erkek	240	9.58	1.603			
ÇBMÖ	Kadın	234	115.18	26.066	-6.472	453.813	0.00
	Erkek	240	129.50	21.836			
Düzen	Kadın	234	24.15	4.760	-5.844	439.543	0.00
	Erkek	240	26.44	3.698			
Hatalara Aşırı İlgi	Kadın	234	28.55	8.777	-5.922	467.966	.000
	Erkek	240	33.17	8.203			
Davranışlardan Şüphe	Kadın	234	15.32	5.404	-8.561	452.917	0.00
	Erkek	240	19.24	4.504			
Aile Beklentileri	Kadın	234	15.38	4.953	-.266	431.895	.790
	Erkek	240	15.48	3.714			
Ailesel Eleştiri	Kadın	234	10.68	4.222	-2.625	424.747	0.09
	Erkek	240	11.57	3.066			
Kişisel Standartlar	Kadın	234	21.11	4.415	-6.613	454.448	0.00
	Erkek	240	23.59	3.712			

ÖYÖ: Öz Yeterlilik Ölçeği, ÇBMÖ: Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Tablo 4'te cinsiyete göre doktorların öz yeterlilik düzeyleri, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutumları arasında anlamlı derecede fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan t-test analizi sonuçları verilmiştir. Analiz sonucuna göre kadın doktorların öz yeterlilik algıları ile erkek doktorların öz yeterlilik algıları arasında erkeklerin lehine anlamlı bir fark ($t=-.6.018$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların kaygılı bağlanma stili ile erkeklerin kaygılı bağlanma stili arasında anlamlı erkeklerin lehine bir fark ($t=2.746$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların düzen algısı ile erkeklerin düzen algısı arasında erkeklerin lehine anlamlı bir fark ($t=-5.844$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların hatalara aşırı ilgisi ile erkeklerin hatalara aşırı ilgisi arasında erkeklerin lehine anlamlı bir fark ($t=-5.922$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların davranışlardan şüphe puanları ile erkeklerin davranışlardan şüphe puanları arasında erkeklerin lehine anlamlı bir fark ($t=-8.561$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kadınların kişisel standartlar puanları ile erkeklerin kişisel standartlar puanları arasında erkeklerin lehine anlamlı bir fark ($t=-6.613$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Diğer ölçek puanlarında cinsiyete göre anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 4: Medeni Duruma Göre ÖYÖ, ÇBMÖ ve Bağlanma Stilleri Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Test Analizi

Ölçek	Medeni Durum	N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p																																																																																																																				
ÖYÖ	Evli	354	32.56	4.961	-258	211.716	.766																																																																																																																				
	Bekâr	120	32.43	4.793				Güvenli Bağlanma	Evli	354	9.50	2.077	-1.710	205.417	.606	Bekâr	120	9.13	2.077	Kaçingın Bağlanma	Evli	354	8.21	1.862	731	205.247	.523	Bekâr	120	8.35	1.864	Kaygılı Bağlanma	Evli	354	9.89	1.646	-2.542	209.559	.514	Bekâr	120	9.46	1.608	ÇBMÖ	Evli	354	123.13	25.808	-1.049	472	.033	Bekâr	120	120.36	22.590	Düzen	Evli	354	24.42	4.277	-2.479	191.301	.764	Bekâr	120	25.61	4.663	Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181	Bekâr	120	30.30	8.251	Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091
Güvenli Bağlanma	Evli	354	9.50	2.077	-1.710	205.417	.606																																																																																																																				
	Bekâr	120	9.13	2.077				Kaçingın Bağlanma	Evli	354	8.21	1.862	731	205.247	.523	Bekâr	120	8.35	1.864	Kaygılı Bağlanma	Evli	354	9.89	1.646	-2.542	209.559	.514	Bekâr	120	9.46	1.608	ÇBMÖ	Evli	354	123.13	25.808	-1.049	472	.033	Bekâr	120	120.36	22.590	Düzen	Evli	354	24.42	4.277	-2.479	191.301	.764	Bekâr	120	25.61	4.663	Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181	Bekâr	120	30.30	8.251	Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984								
Kaçingın Bağlanma	Evli	354	8.21	1.862	731	205.247	.523																																																																																																																				
	Bekâr	120	8.35	1.864				Kaygılı Bağlanma	Evli	354	9.89	1.646	-2.542	209.559	.514	Bekâr	120	9.46	1.608	ÇBMÖ	Evli	354	123.13	25.808	-1.049	472	.033	Bekâr	120	120.36	22.590	Düzen	Evli	354	24.42	4.277	-2.479	191.301	.764	Bekâr	120	25.61	4.663	Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181	Bekâr	120	30.30	8.251	Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																				
Kaygılı Bağlanma	Evli	354	9.89	1.646	-2.542	209.559	.514																																																																																																																				
	Bekâr	120	9.46	1.608				ÇBMÖ	Evli	354	123.13	25.808	-1.049	472	.033	Bekâr	120	120.36	22.590	Düzen	Evli	354	24.42	4.277	-2.479	191.301	.764	Bekâr	120	25.61	4.663	Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181	Bekâr	120	30.30	8.251	Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																
ÇBMÖ	Evli	354	123.13	25.808	-1.049	472	.033																																																																																																																				
	Bekâr	120	120.36	22.590				Düzen	Evli	354	24.42	4.277	-2.479	191.301	.764	Bekâr	120	25.61	4.663	Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181	Bekâr	120	30.30	8.251	Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																												
Düzen	Evli	354	24.42	4.277	-2.479	191.301	.764																																																																																																																				
	Bekâr	120	25.61	4.663				Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181	Bekâr	120	30.30	8.251	Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																																								
Hatalara Aşırı İlgi	Evli	354	31.09	8.970	-890	221.475	.181																																																																																																																				
	Bekâr	120	30.30	8.251				Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001	Bekâr	120	17.04	4.684	Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																																																				
Davranışlardan Şüphe	Evli	354	17.39	4.684	622	472	.001																																																																																																																				
	Bekâr	120	17.04	4.684				Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888	Bekâr	120	15.42	4.156	Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																																																																
Aile Beklentileri	Evli	354	15.44	4.440	-.041	217.912	.888																																																																																																																				
	Bekâr	120	15.42	4.156				Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131	Bekâr	120	11.08	3.461	Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																																																																												
Ailesel Eleştiri	Evli	354	11.14	3.789	-155	222.975	.131																																																																																																																				
	Bekâr	120	11.08	3.461				Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091	Bekâr	120	22.10	3.984																																																																																																								
Kişisel Standartlar	Evli	354	22.46	4.345	-830	222.126	.091																																																																																																																				
	Bekâr	120	22.10	3.984																																																																																																																							

Tablo 5'te medeni duruma göre doktorların öz yeterlilik düzeyleri, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutumları arasında anlamlı derecede fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan t-test analizi sonuçları verilmiştir. Analiz sonucuna göre evli doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçilikleri ile Bekâr doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçilikleri arasında evliler lehine anlamlı bir fark ($t=-1.049$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Evli doktorların davranışlardan şüphe puanları ile Bekâr doktorların davranışlardan şüphe puanları arasında evlilerin lehine anlamlı bir fark ($t=622$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Diğer ölçek puanlarında medeni duruma göre anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 5: Çalıştığı Kuruma Göre ÖYÖ, ÇBMÖ ve Bağlanma Stilleri Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Test Analizi

Ölçek	Çalışılan Sektör	N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
ÖYÖ	Kamu	133	29.45	5.150	9.255	472	.028
	Özel	341	33.73	4.259			
Güvenli Bağlanma	Kamu	133	8.56	1.860	6.005	206.113	.062
	Özel	341	9.74	2.071			
Kaçınan Bağlanma	Kamu	133	9.04	1.649	-6.330	266.293	.327
	Özel	341	7.93	1.850			
Kaygılı Bağlanma	Kamu	133	10.47	1.459	-6.216	268.329	.239
	Özel	341	9.51	1.637			
ÇBMÖ	Kamu	133	101.10	20.579	13.926	250.178	.394
	Özel	341	130.75	21.455			
Düzen	Kamu	133	22.35	4.598	9.189	203.797	.003
	Özel	341	26.35	3.744			
Hatalara Aşırı İlgi	Kamu	133	23.95	7.448	12.543	249.168	.357
	Özel	341	33.60	7.731			
Davranışlardan Şüpheli	Kamu	133	12.93	3.997	14.028	472	.000
	Özel	341	19.01	4.799			
Aile Beklentileri	Kamu	133	13.65	4.964	5.740	198.770	.128
	Özel	341	16.13	3.901			
Ailesel Eleştiri	Kamu	133	9.27	3.670	6.983	228.910	.403
	Özel	341	11.85	3.464			
Kişisel Standartlar	Kamu	133	18.95	3.955	12.073	220.671	.321
	Özel	341	23.70	3.572			

Tablo 6'da medeni duruma göre doktorların öz yeterlilik düzeyleri, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutumları arasında anlamlı derecede fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan t-test analizi sonuçları verilmiştir. Analiz sonucuna göre kamu sektöründe çalışan doktorların öz yeterlilik algıları ile özel sektörde çalışan doktorların öz yeterlilik algıları arasında özel sektör çalışanları lehine anlamlı bir fark ($t=-9.255$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kamu sektöründe çalışan doktorların düzen puanları ile özel sektöründe çalışan doktorların düzen puanları arasında özel sektör çalışanları lehine anlamlı bir fark ($t=9.189$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Kamu sektöründe çalışan doktorların davranışlardan şüpheli puanları ile özel sektörde çalışan doktorların davranışlardan şüpheli puanları arasında özel sektör çalışanları lehine anlamlı bir fark ($t=14.028$; $p<0.05$) olduğu tespit edilmiştir. Diğer ölçek puanlarında çalışılan kuruma göre anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışma sonucunda, öz yeterlilik ile mükemmeliyetçilik toplam puanı ve mükemmeliyetçi tutumun tüm alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu bulgu alan yazınındaki bazı çalışmalar ile uyum gösterirken (MA Cain ve ark., 2008; Yılmaz, 2018; Sarıkaya ve Kurtaslan, 2018; Farag, 2020), bazı çalışmalar ile (Şahin ve Sarı, 2014; Sarıkaya, 2018) çelişkilidir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları alan yazınında destekleyen çalışmalar, genel olarak kişilerin kendileri üzerine oluşturdukları farkındalık düzeylerinin, çevrelerinde yer alan olay ve kişileri yorumlama ve harekete geçme durumlarında etki yarattığı ve bu nedenle öz yeterlilik ile mükemmeliyetçi tutum arasında pozitif ilişki olduğunu belirtmektedir (Sarıkaya ve Kurtaslan, 2018; Yılmaz, 2018). Bunun yanı sıra elde edilen bulguları alan yazınında desteklemeyen çalışmalar, mükemmeliyetçi bireylerin zaten kendilerini yeterli hissetmedikleri için sürekli olarak mükemmel olmaya yönelik davranışlar sergilediklerini bu nedenle öz yeterlilikten ziyade öz yargılamaya yaptıklarını belirtmişlerdir (Şahin ve Sarı, 2014; Sarıkaya, 2018). Öz

yeterlilik kavramı temel olarak, kişinin hedeflediği bir performansı ortaya koyabilmek için gerekli öz düzenlemeleri yapması ve kişinin başarılı olacağına yönelik algısı olarak tanımlanabilir. Öz yeterlilik algısına, her ne kadar kişilik tipleri etki ettiği düşünülse de bu algının büyük oranda toplumsal öz yeterlilik algısı çevresinde şekillendiği ve sosyal öğrenme paternleri ile prototip bir hal aldığı düşünülmektedir. Mükemmeliyetçilik kavramı ise bireylerin sergileyecekleri herhangi bir performansa yönelik kendilerine aşırı yüksek hedefler koymaları ve bu hedefler ile öz benliklerini oluşturma çabaları olarak tanımlanabilmektedir (Tekeli, 2021). Buradan hareketle, bireylerin mükemmeliyetçi bir yaklaşım sergileyebilmelerinin ön koşulu ve daimi ilişkili değişkeninin öz yeterlilik olabileceği ve bu nedenle öz yeterlilik ile mükemmeliyetçi tutumun tüm alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki ortaya konduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra doktorların hayati öneme sahip bir iş sergiliyor olmalarına bağlı olarak mükemmeliyetçi bir tutum içerisinde yer aldıklarına ve buna bağlı olarak da öz yeterliliklerini pozitif yönde geliştirdiği düşünülmektedir.

Bu çalışma kapsamında, doktorların mükemmeliyetçi tutum ile güvenli bağlanma arasında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilirken, kaçınan bağlanma ve kaygılı bağlanma arasında negatif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Güvenli bağlanma ile düzen arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilirken, güvenli bağlanma ile hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri, ailesel eleştiri ve kişisel standartlar ile arasında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaçınan bağlanma ile düzen arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kaçınan bağlanma ile hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri, ailesel eleştiri ve kişisel standartlar arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaygılı bağlanma ile düzen arasında anlamlı bir ilişki tespit edilemezken, kaygılı bağlanma ile aile beklentileri ve kişisel standartlar arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kaygılı bağlanma ile hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve ailesel eleştiri ile arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırma bulguları alan yazınındaki bazı çalışmalar ile uyum gösterirken (Rice ve ark. 2005; Ayoğlu, 2012), bazı çalışmalar ile (Özteke, 2015) çelişmektedir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları alan yazınında destekleyen çalışmalar, güvenli bağlanan bireylerin sürekli kendilerini gerçekleştirilmeye yönelik bir eğilim içerisinde oldukları ve bu nedenle güvenli bağlanma ile tüm mükemmeliyetçilik boyutlarının pozitif yönde ilişkisi olduğu bu nedenle de kaçınan ve kaygılı bağlanmanın mükemmeliyetçi tutum ile negatif ilişkisi olduğu düşünülmektedir (Rice ve ark. 2005; Ayoğlu, 2012). Bunun yanı sıra elde edilen bulguları alan yazınında desteklemeyen çalışmalarda, mükemmeliyetçi tutuma sahip bireylerin, zamanla sağlıksız tutumlar ortaya koyduklarını ve bu durumun temelde çocukluk dönemlerinde oluşan kaygılı ve kaçınan bağlanma ile pozitif yönde ilişkili olduğu düşünülmektedir. Kaygılı ve kaçınan bağlanan bireylerin, birçok durum ve kişiye yönelik kaygı besledikleri ve bu nedenle sürekli mükemmel hareket etme yaklaşımı içerisinde oldukları belirtilmiştir (Özteke, 2015). Mükemmeliyetçilik yapısı gereği bireylerin, yetersizlik hissiyle baş edebilmek adına kendilerine hedefler koyması ve hedefe ulaşırken ortaya koydukları yüksek emekle öz benliklerinin artması olarak açıklanabilmektedir (Saki, 2019; Tekeli, 2020). Buradan hareketle, mükemmeliyetçi tutuma sahip bireylerin sıklıkla kendilerini ve başkalarını pozitif yönde algılama eğilimi sergileyen ve kendini gerçekleştirme gayreti içerisinde olan bireylerde yani güvenli bağlanma stili geliştirmiş bireylerde görülmesinin bir diğer deyişle pozitif yönde ilişkili olmasının oldukça beklenen bir sonuç olduğu düşünülmektedir (Cidan, 2019). Doktorlar nazarında düşünüldüğünde, güvenli bağlanma stili geliştirmiş bireylerin sıklıkla kendilerini toplum içerisinde kabul gören bir meslek grubunda var etme ve kendini gerçekleştirme gayesi içerisinde yer alacakları bu nedenle güvenli bağlanma ile mükemmeliyetçi tutum arasında pozitif yönde ilişki olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra kaygılı ve kaçınan bağlanma stillerinde ise tam tersi bir sonucun olmasının da bu doğrultuda beklenen bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler temel olarak kendilerini ve diğerlerini güvenilir, sevilebilir, iyi niyetli ve kabul edici olarak algılar ve diğer insanlar ile rahat iletişim kurabilirler (Sevgen, 2018). Bu bireyler bir başkasına bağımlı olmadan yakınlık oluşturabilir ve yalnız kalmaktan korkmadan, özgür alanlarını muhafaza edebilirler (Sevgen, 2018). Bu nedenle güvenli bağlanma stiline sahip bireyler, kendilerine yönelik saygıları gelişmiş olan yeterli ve sağlıklı bireylerdir. Buradan hareketle kendilerine güvenleri ve saygıları olan bu bireylerin yaşam içerisinde kendilerine hedefler koymaları ve bu hedefler doğrultusunda ortaya koydukları yüksek emekle öz benliklerini arttırmaları yani mükemmeliyetçi bir tutum takınmalarının oldukça ilişki olduğu bu nedenle güvenli bağlanma ile mükemmeliyetçi tutumun tüm alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki sergilediği

düşünülmektedir. Bu doğrultuda doktorluk mesleğinin uzun süren zorlu eğitim süreci, devamında gelişen zorlu çalışma şartları ve hedefleri göz önüne alındığında bu sonucun beklenebilir bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Diğer yandan kaçınan ve kaygılı bağlanma stillerinin, güvensiz bağlanma örüntüleri olduğu düşünüldüğünde, bu bireylerin kendilerine yönelik olumsuz tutumları olacağı ve ileriye yönelik koymuş oldukları hedeflerde, kendilerine zarar verici düzeyde negatif davranımları olacağı, dolayısıyla süreçte içerisinde öz benliklerinde artmadan ziyade azalma olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, mükemmeliyetçi tutumun alt boyutları ile kaygılı ve kaçınan bağlanma arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olabileceği düşünülmektedir. Burada istisna olarak kaygılı bağlanma stili ile düzen arasında ilişki tespit edilememesinin nedeni olarak düzen boyutunun yapısı gereği yapılan hataların başarısızlıkla eş değer olduğu algısını taşıması ve bu algının çocuklukta oluşmaya başlayan bağlanma stilinden ziyade çevresel etkenler sonucu oluşan bir algı olduğu bu nedenle bir ilişki tespit edilemediği düşünülmektedir.

Bu çalışmada ayrıca öz yeterlilik ile güvenli bağlanma arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilirken, öz yeterlilik ile kaygılı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik ile kaçınan bağlanma stili arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan araştırma, alan yazınındaki bazı çalışmalar ile uyum (Coleman, 2003; Erzen, 2013; Bender ve Ingram, 2018; Demirtaş, 2019; Yiğit, 2020) gösterirken bazı çalışmalarla (Yiğit 2020) çelişmektedir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında destekleyen çalışmalar, erken dönemde güvenli bağlanma örüntüsü geliştirmiş bireylerin, kendilerine ve yapmış oldukları işe yönelik bakış açılarının pozitif yönde olacağı yani bireylerin öz yeterliliklerinin ve kendilerine yönelik umutlarının gelişmiş olacaklarını, bunun yanı sıra güvensiz bağlanmanın ise tam tersi bir etki edeceği belirtmişlerdir (Erzen, 2013; Demirtaş, 2019). Araştırma sonunda, elde edilen bulguları alan yazınında desteklemeyen çalışmalar ise kaygılı ve kaçınan bağlanan bireylerin, yapıları gereği kendilerine ve yaptıkları işlere yönelik sürekli kaygı hissetmelerinin, bu doğrultuda kaygılı ve kaçınan bağlanma ile öz yeterlilik arasında negatif ilişki çıkmasına neden olduğunu belirtmiştir (Yiğit, 2020). Öz yeterlilik kavramı yapısı gereği bireyin kendine yönelik koyduğu davranış standartlarına ve hedeflerine ne oranda ulaşabildiği olarak tanımlanmaktadır (Bayır, 2019; Bozkurt, 2020). Bu noktada kendi hedeflerine ulaştığına yönelik algısı olan yani öz yeterliliği olan doktorların doğal olarak kendilerini ve diğerini pozitif yönde algılamaya yönelik tutumlarının olacağı düşünülmektedir (Yaman ve ark., 2004; Duman, 2020;). Bu durumun güvenli bağlanma stili ile öz yeterlilik arasında pozitif yönde ilişki tespit edilmesinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik ile kaygılı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememesinin nedeni olarak doktorların kişilik tiplerin, yaşam koşullarının ve medeni durumlarının etkili olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik ile kaçınan bağlanma stili arasında negatif yönde zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmesinin nedeni olarak, kaçınan bağlanma stilinin temel yapısı etken gösterilebilir. Kaçınan bağlanma stili, yapısı gereği bireyin hem kendini hem de diğerlerini negatif olarak algılaması ve değersizleştirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Yiğit, 2020). Kaçınan bağlanma stiline sahip doktorların kendilerini diğer insanların sevgilerine layık görmedikleri ve bu nedenle ilişkilerden kaçındıkları göz önüne alındığında kaçınan bağlanma stili ile öz yeterlilik arasındaki negatif ilişkinin temel nedeninin de kavramların temel mantığının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmada elde edilen bir bulgu da kadın doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarının, erkek doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarından anlamlı derecede düşük olduğudur. Yapılan araştırma literatürdeki bazı çalışmalar ile uyum (Yılmaz, 2018; Sula ve ark., 2020) gösterirken bazı çalışmalar ile (Coleman, 2003) çelişmektedir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında destekleyen çalışmalar, toplumsal roller ve toplumun öğretileri sonucu erkeklerin öz yeterlilik düzeylerinin kadınlara oranla daha yüksek tespit edilmiş olabileceği belirtilmiştir (Yılmaz, 2018; Sula ve ark., 2020). Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalarda, kadın bireylerin hem iş hem aile yaşamı içerisinde var olmaya başlamaları sonucu öz yeterlilik algılarının artmış olabileceği belirtilmiştir (Coleman, 2003). Yapılan bu çalışmada, elde edilen bulguyla ilgili şunlar söylenebilir; Doğu kültürlerinde sıklıkla erkek bireylere atfedilen yenilmezlik algısı ve erkek bireylerin, kadın bireylere kıyasla istedikleri her şeyi en iyi ve en doğru şekilde yapabileceklerine yönelik oluşturulan stereotipik idrağın yıllar içerisinde toplum tarafından sınırlandırılmış bir öğreti haline gelmeye başladığı düşünülmektedir. Bugünün şartları göz önüne alındığında, özellikle sağlık sektörü içerisinde, doktorluk mesleğine atfedilen toplumsal değer ve cinsiyet rollerine ilişkin oluşturulan toplumsal algının kadın

doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarının, erkek doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarından anlamlı derecede düşük olarak tespit edilmesinde önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışma sonucunda elde edilen bulgularda, kadın doktorların kaygılı bağlanma stili puan ortalamaları erkek doktorların kaygılı bağlanma stili puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kadın doktorların güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma stillerinden aldıkları toplam puanlar ile erkek doktorların güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma stillerinden aldıkları toplam puanlar arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Yapılan araştırma alan yazınındaki bazı çalışmalar ile uyum (Akdağ, 2011; Yiğit, 2020) gösterirken bazı çalışmalar ile (Coleman, 2003) çelişmektedir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında destekleyen çalışmalar, kaygılı bağlanan bireylerin sıklıkla toplumsal cinsiyet öğretileri doğrultusunda yetişmiş oldukları ve bu nedenle kadınların erkeklere kıyasla daha fazla kaygılı bağlanma örüntüsü geliştirdiği belirtilmiştir (Akdağ, 2011; Yiğit, 2020). Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalar, kaygılı ve kaçınan bağlanma şekillerinin daha kültür ile ilişkili olabileceği bu nedenle cinsiyetle üzerinde fark yaratmadığı belirtilmiştir (Coleman, 2003). Yapılan bu araştırma neticesinde elde edilen bulguların, Türkiye örneklemini üzerinde yapılan araştırmanın sonuçları ile benzer olması, bunun yanı sıra uluslararası yapılan çalışma ile çelişki ortaya koyması, bağlanma stillerinin kültür özelinde değerlendirilmesi gereken bir konu olabileceğini düşündürmüştür. Türk kültüründe, cinsiyeti baz alan bir yetiştirme stilli olmasının, ülke genelinde artış gösteren cinsel taciz vakalarının, kadına ve özellikle kadın doktorlara yönelik şiddet olaylarının kadın doktorların kaygılı bağlanma stili puan ortalamalarının, erkek doktorların kaygılı bağlanma stili puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olmasına neden olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra Türk toplumu yapısı gereği daha toplulukçu bir düzene sahiptir. Bu toplulukçu düzen içerisinde oluşturulan benzer çocuk yetiştirme tutumlarının cinsiyet değişkeni doğrultusunda, güvenli ve kaçınan bağlanma toplam puanlarında bir fark oluşmamasına neden olduğu düşünülmektedir.

Katılımcılardan kadın doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarının erkek doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutumu, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarından daha düşük olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kadın doktorların ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları ile erkek doktorların ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan araştırma literatürdeki bazı çalışmalar ile çelişkili (Bahtiyar, 2019; Özbay, 2020; Çetin, 2020) bulgular ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra elde edilen bulgular ile literatürde birebir uyumlu bulgulara rastlanılmamıştır. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalar, mükemmeliyetçi tutum ölçeğinin çok boyutlu olması ve her boyutun kendi içinde temsil ettiği anlam göz önüne alındığında, araştırma yapılan örnekleme göre boyutların cinsiyetler üstünde farklılıklar gösterdiği ve bazı çalışmalarda farklı boyutların cinsiyetler üzerinde anlamlı fark göstermediği tespit belirtilmiştir. Bunun yanı sıra çelişkili alan yazını bulgularında sıklıkla kadın bireylerin mükemmeliyetçilik toplam puanlarının ve alt boyutlarının daha yüksek olduğu, bu durum da ise toplumsal cinsiyet rollerinin etkili olabileceği belirtilmiştir (Bahtiyar, 2019; Özbay, 2020; Çetin, 2020). Bu araştırma kapsamında oluşturulan hipotezin reddedilmesine neden olarak şunlar söylenebilir; kadın doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarının erkek doktorlara kıyasla daha düşük olarak tespit edilmesinin başlıca öngörülen nedeni toplumsal cinsiyet rollerinin, küçük yaşlardan itibaren kadınlara ve erkeklere atfettiği farklı mesuliyetlerle açıklanabilir. Toplum tarafından, küçük yaşlardan itibaren erkek çocuklarına yönelik oluşturulan tümgüçlülük algısı, en zirve mesleklerin erkeklere ait olduğuna yönelik algı, daima en iyi ve en başarılı olmaya yönelik tutumun, ilerleyen yaşlarda erkek bireylerde sağlıksız mükemmeliyetçi davranışlara neden olduğu düşünülmektedir. Bu cinsiyetçi tutuma ek toplum içerisinde de sık sık “adam gibi yapmak” ya da “erkek sözü vermek” gibi cinsiyetçi söylemlerin yer aldığını ve bunlara bağlı olarak toplum tarafından erkeklere yüklenen mükemmellik algısının bir süre sonra erkekler üzerinde bir baskı haline dönüştüğü düşünülmektedir. Toplum tarafından erkeklere üzerine kurulan bu en iyi ve kahraman olma baskısının bir sonucu olarak erkek bireylerin daha fazla doktorluk mesleğine yönelebileceği ve sıklıkla mükemmeliyetçi tutum sergileyebilecekleri düşünülmektedir. Bu nedenle araştırma sonucunda erkelerin çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarının, kadın doktorlara kıyasla daha yüksek olmasının beklenebilir bir bulgu olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra cinsiyet değişkeni ile ailesel eleştiri ve aile beklentileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Buna neden olarak ailesel eleştiri

ve aile beklentilerinin, mükemmeliyetçiliğin daha ailesel boyutları olması gösterilebilir. Mükemmeliyetçi tutum, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar daha çok toplumsal normlar ve cinsiyet rolleri doğrultusunda şekillenirken, ailesel eleştiri ve aile beklentilerinin bireylerin aile yapıları üzerinden şekil aldıkları düşünülmektedir. Bu nedenle aile beklentileri ve ailesel eleştiri boyutlarında cinsiyet değişkeni doğrultusunda fark görülmemesinin beklenebilir bir sonuç olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada yer alan evli doktorların öz yeterlilik puan ortalamaları ile Bekâr doktorların öz yeterlilik puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Yapılan araştırma literatürdeki bazı çalışmalar ile uyum (Uysal, 2016; Yüksel, 2017; Altınparmak, 2018; Baloğlu, 2020) gösterirken bazı çalışmalar ile (Baysal, 2010) çelişmektedir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında destekleyen çalışmalar, öz yeterlilik kavramının medeni durumdan ziyade cinsiyet ve aile ile ilişkili olabileceğini öne sürmektedir (Uysal, 2016; Yüksel, 2017; Altınparmak, 2018; Baloğlu, 2020). Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalarda, evli bireylerin ailelerine yönelik sorumluluklarının fazla olmasına bağlı olarak sürekli yetersizlik hissetmeleri nedeniyle Bekâr bireylerin öz yeterliliklerinin daha yüksek çıkabileceğini ileri sürmüşlerdir (Baysal, 2010). Öz yeterlilik kavramı yapısı gereği bireyin kontrol ve öz bakım davranışlarını devam ettirmesinde etkili olabileme gücü olarak tanımlanmaktadır (Baysal, 2010). Buradan hareketle bu tip tutum ve davranışların doktorların medeni durumlarından ziyade yetiştirilme tarzları, cinsiyetleri ve toplumda doktorlara atfedilen algı üzerinde fark yaratabileceği bu nedenle medeni durum değişkeninde anlamlı bir fark yaratmadığı düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan evli ve bekâr doktorların güvenli, kaygılı ve kaçınan bağlanma stili puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu bulgu alan yazınındaki bazı çalışmalar ile uyum gösterirken (Uzun, 2019), bazı çalışmalar ile (Nurkan, 2020) çelişmektedir. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında destekleyen çalışmalar, kişilerin evlilik kararlarını almalarında çevrenin ve kişilik tiplerinin etkisine vurgu yapmaktadırlar (Uzun, 2019). Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalar ise bireylerin bağlanma stillerinin evlilik kararına etki edebileceğini bu nedenle kaygılı bağlanma yaşıyan bireylerin puan ortalamalarının Bekâr kişilerde daha yüksek olabileceği dile getirilmiştir (Nurkan, 2020). Bağlanma stilleri anne karnından başlayan ve yaşamın ilk yıllarında temeli oluşturulan bir yapıdır (Nurkan, 2020). Ancak elde edilen sonuçlar neticesinde doktorların evlilik kararı almalarında çocukluktan bu yana oluşturulan bağlanma stillerinden ziyade kişilik tiplerinin, çevrelerinin ve sağlık sektörünün zaman sınırı olmamasına bağlı olarak sürdürülen yaşam koşullarının etkili olabileceği bu nedenle medeni durum değişkeninin bağlanma stilleri üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı düşünülmektedir.

Katılımcılardan evli doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarının Bekâr doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutumu ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarından daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra evli ve Bekâr doktorların kişisel standartlar, düzen, hatalara aşırı ilgi, ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan bazı çalışmalarda mükemmeliyetçiliğin medeni duruma göre fark yaratmadığı tespit edilmiştir (Özgürler, 2017). Bunun yanı sıra elde edilen bulgular ile literatürde birebir uyumlu bulgulara rastlanılmamıştır. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalar, mükemmeliyetçi tutum ölçeğinin çok boyutlu olması ve her boyutun kendi içinde temsil ettiği anlam göz önüne alındığında, araştırma yapılan örneklemin medeni durum üzerinde anlamlı fark göstermediğini belirtilmiştir. Evli ve Bekâr doktorların düzen, hatalara aşırı ilgi, kişisel standartlar, ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puan ortalamalarının farklılaşmamasına neden olarak ailesel eleştiri ve aile beklentilerinin, mükemmeliyetçiliğin daha ailesel boyutları olması ve bu noktada doktorlara yönelik atfedilen bir algının olmaması gösterilebilir. Mükemmeliyetçi tutum, düzen, hatalara aşırı ilgi, ve kişisel standartlar daha çok doktorlara atfedilen toplumsal beklentiler ve cinsiyet rolleri doğrultusunda şekillenirken, ailesel eleştiri ve aile beklentilerinin doktorların aile yapıları üzerinden şekil aldıkları düşünülmektedir. Bu nedenle bu boyutların medeni duruma göre fark yaratmadığı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra genel çok boyutlu mükemmeliyetçilik ile davranışlardan şüphe boyutlarının evli doktorların daha yüksek ortalamaya neden olmasının nedeni olarak evlilik dinamiklerinin bu boyutlar için tetikleyici unsur oluşturduğu düşünülmektedir.

Özel sektörde çalışan doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarının, kamu sektöründe çalışan doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarından anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırma alan yazınındaki bazı çalışmalar ile çelişmektedir (Uysal, 2016; Göksu, 2020). Bunun yanı sıra

---

yapılan çalışma ile benzer sonuçlar ortaya koyan araştırmalara rastlanılmamıştır. Araştırma sonunda, elde edilen bulguları, alan yazınında desteklemeyen çalışmalarda, özel sektörün yapısı gereği bireylerin öz yeterliliklerini zedeleyici rekabet ortamlarının oluşması, buna bağlı olarak özel sektörde çalışan bireylerin öz yeterliliklerinin daha düşük olacağı ileri sürülmüştür (Göksu, 2020). Yapılan bu çalışmada, kurulan hipotezin reddedilmesine neden olarak şunlar söylenebilir; öz yeterlilik kavramı kişilerin öz kontrol davranışlarını sergilemesinde etkin olabilme gücüdür (Göksu, 2020). Buradan hareketle özel sektördeki az doktor istihdamına bağlı olarak ortaya çıkan, doktorlara yönelik verilen çoklu iş yükünün, kişilerde öz yeterlilik düzeyinin artmasına neden olabildiği bu nedenle özel sektörde görev alan doktorların kamu sektöründe görev alan doktorlara kıyasla öz yeterlilik puan ortalamalarının daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Özel ve kamu sektöründe çalışan doktorların güvenli, kaygılı ve kaçınan bağlanma stili puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Yapılan alan yazını araştırması sonucunda, özellikli olarak bağlanma stillerini özel sektör ve kamu sektörü çalışanlarında inceleyen çalışma tespit edilmemiştir. Bağlanma stilleri anne karından başlayan ve yaşamın ilk yıllarında temeli oluşturulan bir yapıdır. Bu yapının oluşumunda ailenin ve çevrenin önemi oldukça büyük olarak görülmektedir (Göksu, 2020). Bunun yanı sıra doktorların özel ve kamu sektörlerinde çalışıyor olmalarının, güncel yaşamın getirileri, nöbet süreleri, sağlık sektöründeki çalışma şartları ve bireylerin kişilik tipleri ile ilişkili sonuçlar olduğu bu nedenle bağlanma stillerinin, çalışılan sektör üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı düşünülmektedir.

Bu çalışma sonucunda elde edilen bulgularda, özel sektörde çalışan doktorların düzen ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarının kamu sektöründe çalışan doktorların düzen ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarından daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kamu ve özel sektörde çalışan doktorların kişisel standartlar, çok boyutlu mükemmeliyetçilik, hatalara aşırı ilgi, ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Özel sektörde çalışan doktorların yoğun iş yüküne ve rekabete bağlı olarak ağır bir disiplin ve düzen içerisinde çalışmalarını beklediği ve buna bağlı olarak doktorların sıklıkla sergiledikleri davranışlara yönelik şüphe içerisinde yer aldıkları bu nedenle özel sektörde çalışan doktorların düzen ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarının kamu sektöründe çalışan doktorların düzen ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarından daha yüksek olarak tespit edildiği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra kamu ve özel sektörde çalışan doktorların kişisel standartlar, çok boyutlu mükemmeliyetçilik, hatalara aşırı ilgi, ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemesinin bireylerin cinsiyetleri, yetiştirilme şekilleri ve kişilik tipleri ile açıklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan araştırma kapsamında, öz yeterlilik ile mükemmeliyetçi tutum toplam puanı ve mükemmeliyetçi tutumun tüm alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra doktorların mükemmeliyetçi tutum ile güvenli bağlanma arasında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilirken, kaçınan bağlanma ve kaygılı bağlanma arasında negatif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Güvenli bağlanma ile düzen arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilirken, güvenli bağlanma ile hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri, ailesel eleştiri ve kişisel standartlar ile arasında pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaçınan bağlanma ile düzen arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kaçınan bağlanma ile hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri, ailesel eleştiri ve kişisel standartlar arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Kaygılı bağlanma ile düzen arasında anlamlı bir ilişki tespit edilemezken, kaygılı bağlanma ile aile beklentileri ve kişisel standartlar arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kaygılı bağlanma ile hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve ailesel eleştiri ile arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öz yeterlilik ile güvenli bağlanma arasında pozitif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilirken, öz yeterlilik ile kaygılı bağlanma stili arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik ile kaçınan bağlanma stili arasında negatif yönde zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkeni ile yapılan analiz sonucunda, kadın doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarının, erkek doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarından anlamlı derecede düşük olduğu bunun yanı sıra kadın doktorların kaygılı bağlanma stili puan ortalamalarının erkek doktorların kaygılı bağlanma stili puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kadın doktorların güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma stillerinden aldıkları toplam puanlar ile erkek doktorların güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma stillerinden aldıkları toplam puanlar arasında

anlamli bir fark tespit edilmemiştir. Bunun yanı sıra kadın doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarının erkek doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutumu, düzen, hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe ve kişisel standartlar puan ortalamalarından daha düşük olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kadın doktorların ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları ile erkek doktorların ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Medeni durum değişkeni ile yapılan analiz sonucunda, evli doktorların öz yeterlilik puan ortalamaları ile Bekâr doktorların öz yeterlilik puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilmemekten, evli doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutum ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarının Bekâr doktorların çok boyutlu mükemmeliyetçi tutumu ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarından daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra evli ve Bekâr doktorların kişisel standartlar, düzen, hatalara aşırı ilgi, ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Evli ve Bekâr doktorların güvenli, kaygılı ve kaçınan bağlanma stili puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Çalışılan sektör değişkeni üzerine yapılan analiz sonucunda, özel sektörde çalışan doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarının, kamu sektöründe çalışan doktorların öz yeterlilik puan ortalamalarından anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra özel ve kamu sektöründe çalışan doktorların güvenli, kaygılı ve kaçınan bağlanma stili puan ortalamaları arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Özel sektörde çalışan doktorların düzen ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarının kamu sektöründe çalışan doktorların düzen ve davranışlardan şüphe puan ortalamalarından daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kamu ve özel sektörde çalışan doktorların kişisel standartlar, çok boyutlu mükemmeliyetçilik, hatalara aşırı ilgi, ailesel eleştiri ve ailesel beklenti puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Bu araştırma sonucunda edilen bulgular doğrultusunda gerek araştırmacılar için gerekse psikoeğitim uygulayıcıları için öneriler sunulabilir. Mükemmeliyetçi tutumların, öz yeterlilik ile ilişkili olduğu sonucundan yola çıkarak, kişilerin mükemmeliyetçi tutumlarına yönelik hazırlanan eğitimlerin içeriğinde, öz yeterliliğin nasıl geliştirilebileceğine dair egzersizlere ve olumsuz mükemmeliyetçi tutuma dair nasıl farkındalık kazanılabileceğine yönelik eğitim içeriklerinin oluşturulmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir. Mesleğe yeni başlayan doktorlarda, mükemmeliyetçi tutumların daha sık gözlemlenebileceği düşünülerek, hastanelerde sunulan psikolojik destek ya da seminerler kapsamında, doktorların hem hastaneye uyumlarını daha kolay hale getirmek, hem de mesleki öz yeterliliklerini desteklemek amacıyla sağlıklı mükemmeliyetçi tutum hakkında farkındalık yaratıcı eğitimler düzenlenmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir. Mükemmeliyetçi tutumların cinsiyete göre farklılık gösterdiği bulgusundan hareketle, cinsiyetler özelinde mükemmeliyetçi tutumlara yönelik farklı içerikler oluşturulan eğitimler verilmesi önerilebilir. Araştırmaya yönelik olarak öz yeterlilik, bağlanma stilleri ve mükemmeliyetçi tutum kavramlarının ilişkisinin farklı ve daha fazla sayıda örneklem grupları ile birlikte çalışılması önerilmektedir.

Bu çalışma kapsamında yaşanan kısıtlılıklar; katılımcıların medeni durum örneklem dağılımlarının (katılımcıların %74,7' si evli bireylerden, %25,30'u Bekâr bireylerden oluşmaktadır) ve çalıştıkları kurum örneklem dağılımının (katılımcılar %71,9 özel sektör, %28,1 kamu sektöründe çalışmaktadırlar) eşit olmamasıdır. Bunun yanı sıra araştırma için toplam 474 kişiye ulaşılabilmektedir. Doktorlar üzerinde yapılan bu araştırma, Türkiye genelinden sayıca daha büyük bir örneklemden veriler toplanarak yapılabilir.

Yazarlık Katkısı

Bu araştırmada yazarların katkısı birinci için yazar için %35, ikinci yazar için %35, üçüncü yazar için %30'dur.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı: Beykent Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Karar Tarihi: 28.05.2021

KAYNAKÇA

Adler, A. (1957). *Understanding Life*. Oxford: Oneworld Publications
Akdağ, T. S. (2011). Ergenlerin Bağlanma Stilleri ile Ebeveynlerinin Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişki, (Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi.

- Akdeniz, C. (2020). Ergenlerde Yeme Tutumunun Bağlanma Stili, Beden Algısı ve Öz Şefkat Açısından İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Maltepe Üniversitesi.
- Aksoy, Ş. (2019). İş Güvenliği Uzmanlarının Yaşadıkları Sorunlar, Psikolojik Güvenlik, Mesleki Öz Yeterlilik İnancı ve Proaktif Çalışma Davranışı Arasındaki İlişki, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Altınparmak, E. (2018). Psikoteknik Merkezlerinde Sınava Giren Bireylerde Algılanan Stres, Stresle Başa Çıkma Tarzları, Genel Öz Yeterlilik ve Anksiyete ile Sınav Başarısı Arasındaki İlişki, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Üsküdar Üniversitesi.
- Arslan, E. (2019). Tükenmişlik ve Öz Yeterlilik İnancı Arasındaki İlişkide Sosyal Destek Algısının Aracı Rolü: Akademik Personel Örneği Kuşaklar Arası Farklılık, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Çankaya Üniversitesi.
- Ashby, J. & Kottman, T. (1996). Inferiority As A Distinction Between Normal and Neurotic Perfectionism. *Individual Psychology*, 0(52), 237-245.
- Aşıcı, G. T. (2016). Öğrencilerin Dil Öğrenme Motivasyonu ve Öz Yeterlilik Arasındaki İlişki: Özel Bir Üniversite Vakası, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.
- Ayoğlu, Z. (2012). OKB'ye İlişkin Gelişimsel Bir Model: Yetişkin Bağlanma Biçimleri, Ebeveyn Den Algılanan Psikolojik Kontrol Düzeyi ve Mükemmeliyetçilik Eğilimlerinin Obsesif Yorumlar ve Belirtilerle Bağlantısının İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Azizoğlu, C. (2020). Mükemmeliyetçilik ve Stresle Başa Çıkma Yaklaşımlarının Sosyal Kaygı Üzerindeki Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi.
- Bahtiyar, M. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Mükemmeliyetçilik Özellikleri ve Yetersizlik Duygusu Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Baloğlu, C. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik İnançları ile Örgütsel Yaratıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişki Kütahya Merkez İlçesi Örneği, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.
- Barnes, A. M. & Calabiano, L. M. (2017). Eating and Weight Disorders-Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity. *Eating a Wight Disorder*, 0(22), 177-184.
- Bayır, B. (2019). Madde Kullanım Bozukluğu Olan Bireylere Öz Yeterlilik Kuramına Göre verilen Farkındalık Temelli Eğitimin Öz Yeterlilik Algısına Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Baysal, E. (2010). Hemşirelerde Öz Yeterlilik İnancı ve İş Doyumu İlişkisi: Bir Üniversite Hastanesinde Saha Çalışması, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Bekaroğlu, E. (2015). Bağlanma Stilleri, Duygu Regülasyon Stratejileri, Ölüm Tutumları ve Sağlık Davranışları Arasındaki İlişki: Ekstrem Spor Yapan ve Yapmayan Katılımcılar, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Bender, A. & Ingram, R. (2018). Connecting Attachment Style to Resilience: Contributions of Self-Care and Self-Efficacy. *Personality and Individual Differences*, 0(130), 18-20.
- Bolat, R. (2020). Obsesif Kompulsif Bozukluk Tanılı Hastalarda Klinik Özelliklerin Bağlanma Örüntüleri, Mizaç ve Karakter Özellikleri ile İlişkinin Araştırılması, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Bozkurt, Ö. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin Fen Öğretimine Yönelik Öz Yeterlilik İnançlarının İncelenmesi ve Kaynak Etkilerinin Modellenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Burns, D. D. (1980). The Perfectionist's Script for Self-Defeat. *Psychology Today*, 0(14), 34-52.
- Cain, S., Cone, B. M. A., Abramson, L., Y., Vohs, K. D. & Joiner, T. E. (2008). Refining the Relationships of Perfectionism, Self-Efficacy, and Stress to Dieting and Binge Eating: Examining the Appearance, Interpersonal, and Academic Domains. *International Journal of Eating Disorders*, 41(8), 713-721.
- Çakmak, K. (2019). İngilizce Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâ, Sosyal Zekâ ve Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişki, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Çetin, F. (2011). Örgüt İçi Girişimcilikte Öz Yeterlilik Algısı ve Kontrol Odağının Rolü. *Business and Economics Research Journal*, 02(03), 73-74.

- Çetin, Z. (2020). Öğretim Elemanlarının Mükemmeliyetçilik, Çatışma, Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki ve Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Çiçek, G. İ. (2019). Öz Yeterlilik ve Motivasyonun Kariyer Seçimlerine Etkisi: Kafkas Üniversitesinde Bir Araştırma, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kars: Kafkas Üniversitesi.
- Çoban, Ü. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının Benlik Saygısı, Yaşam Kalitesi, Öz Yeterlilik ve Akademik Başarı Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi.
- Coleman, K. P. (2003). Perceptions of Parent–Child Attachment, Social Self-Efficacy, and Peer Relationships in Middle Childhood. *Infant and Child Development*, 12(4), 351–368.
- Corcoran, O. K. & Mallinckrodt, B. (2000). Adult Attachment, Self-Efficacy, Perspective Taking, and Conflict Resolution. *Journal of Counseling & Development*, 78(4), 91-107.
- Craciun, B. & Dudau, P. D. (2014). The Relation Between Perfectionism, Perfectionistic Self-Presentation and Coping Strategies in Medical Employees. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 0(127), 509-513.
- Demircioğlu, I. Z. (2020). Ergenlerde, Bağlanma Stilleri, Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri, Reddedilme Duyarlılığı ve Arkadaşlık Kalitesinin Sosyal Medya Bağımlılığına ve Siber Zorbaya Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Çankaya Üniversitesi.
- Demirtaş, A. S. (2019). Erken Ergenlikte Güvenli Bağlanma ve Öz Yeterlilik: Umudun Aracı Rolü. *Eğitim ve Bilim*, 44(200)175-190.
- Doğan, T. (2020). İngilizce Öğretmen Adaylarının Mesleki Bilgi Tabanında Algılanan Öz Değerlendirme ve Öz Yeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Başkent Üniversitesi.
- Duman, Ü. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik Alguları ile Sınıf İçi Ders İşleme Sürecindeki Soru Sorma Teknikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Egan, J. S., Piek, P. J., Dycc, M. J. & Rees, J. S. (2007). The Role of Dichotomous Thinking and Rigidity in Perfectionism. *Behaviour Research and Therapy*, 45(8), 1813-1822.
- Ergün, E. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Anne Babalarıyla Bağlanma Boyutlarının, Romantik İlişkilerdeki Bağlanma Boyutlarını Yordama Gücünün İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Erzen, E. (2013). Üniversite Sınavlarına Hazırlanan Ergenlerin Bağlanma Stilleri ile Öz Yeterlilikleri ile Sınav Kaygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Flett, L. G. (2003). Perfectionism, Coping, and Quality of Intimate Relationships. *Journal of Marriage and Family*, 65(1), 143-158.
- Frag, M. I. (2020). Perfectionism and English Learners' Self-efficacy. *ECPS Journal*, 21(278),87-109.
- Göç, Z. (2008). Mükemmeliyetçiliğin Akademik Başarı ve Yaşam Doyumu Üzerindeki Yordayıcı Rolü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- Göksu, Z. (2020). Okul Öncesi Öğretmenlerin Genel Öz Yeterlilik Alguları ile İş Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tekirdağ: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi.
- Göncü, S. (2020). Yazma Becerisinde Kaygı ve Öz Yeterlilik İncelenmesi: Bir İngilizce Hazırlık Programı Örneği, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.
- İçgöz, F. Ö. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum, Motivasyon ve Öz Yeterlilik İnançları Arasındaki İlişki, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Kaçmaz, N. & Yıldız D. V. (2020). Özel Yetenekli Çocuklarda Öz Düzenlemeli Öğrenme, Öz Yeterlilik ve Mükemmeliyetçilik. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(1), 389-404.
- Kanık, M. (2019). Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Başarıları ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Karabacak, Ö. (2018). Oyunlaştırma Uygulamasının Öğrencilerin Akademik Motivasyon ve İngilizce Öz Yeterlilik Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.

- Karakaş, M. (2016). İngilizce Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Öğretmeni Kimliklerinin Oluşumunda Öz Yeterlilik, Duygusal Zekâ ve Mesleki Bilgilerin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Karakuş, K. (2020). DKAB Aldıkları Din Eğitiminin, Duygusal Zekâ Düzeyleri ile Mesleki Öz Yeterliliklerine Etkisi Üzerine Bir Araştırma (İstanbul Anadolu Yakası Örneği), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayaduman, H. (2017). İngilizce Öğretmen Adaylarının Kaygı Aşamalarının ve Teknoloji Entegrasyonu Öz Yeterliliklerinin Araştırılması, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Kayaoğlu, K. (2020). Alkol ve Madde Kullanım Bozukluğunda Bilişsel Davranışçı Model Temelli Psikoeğitim Destekli Müziğin Stres, Öz Yeterlilik ve Relaps Düzeyine Etkisi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Kesebir, S., Kökcü, F. & Dereboy, F. (2012). Erişkin Bağlanma Biçimi Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *In Yeni Symposium*, 50(2), 99-105.
- Kırıcı Tekeli, E. (2020). Mükemmeliyetçiliğin Problem Çözme Becerisine Etkisinde Duygusal Zekânın Aracı Rolü: Turist Rehberlerine Yönelik Bir Uygulama, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Nevşehir: Hacı Bektaş veli Üniversitesi.
- Kontbay, E. (2010). Yeme Tutum ve Davranışları İle Anne Babaya Bağlanma ve Mükemmeliyetçilik Arasındaki İlişkiler, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Korkmaz, Ö. (2020). Proaktif Kişilik Özelliğinin Öz Yeterlilik, Yaratıcılık ve İş Tatmini Üzerine Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.
- Kurtovic, A., Vrdoliak, G. & Idzanovic, A. (2019). Predicting Procrastination: The Role of Academic Achievement, Self-Efficacy and Perfectionism. *International Journal of Educational Psychology*. 8(1),1- 26.
- Kurul, A. D. (2017). Çocuklukta Başlayan Obsesif Kompulsif Belirtilerin Anne Baba Tutumu, Mükemmeliyetçilik ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan: Erzincan Üniversitesi.
- Ma, M. & Zi, F. (2011). A Qualitative Study on Personality Traits of Negative Perfectionist. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 0(29), 116-12.
- Mccomb, S. E. & Mills, J. S. (2021). Young Women's Body Image Following Upwards Comparison to Instagram Models: The Role of Physical Appearance Perfectionism and Cognitive Emotion Regulation. *Body Image*, 0(38), 49-62.
- Mendi, E. (2015). Koşullu Anne Baba Tutumunun Mükemmeliyetçilik, Öznel İyi Oluş ve Benlik Saygısı ile İlişkisinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa: Uludağ Üniversitesi.
- Mızrak, P. (2019). İngilizce Hazırlık Öğretim Görevlilerinin Öz Yeterlilik İnançları ve Tükenmişlik Seviyeleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Molnar, S. D., Moore, J., O'leary, D. D. & Macneil, J. A. (2021). Perfectionistic Cognitions, Interleukin-6, and C-Reactive Protein: A Test of the Perfectionism Diathesis Stress Model. *Brain, Behavior, & Immunity- Health*, 13(100211), 1-6.
- Nurkan, E. (2020). Yetişkinlerin Bağlanma Stilleri ile Duygusal Zekâ, Depresyon, Anksiyete ve Stres Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Oktay, R. (2020). Kişi İş Uyumu ve Dönüşümcü Liderliğin Çalışanların Öz Yeterlilik Algısı Üzerindeki Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Örük, C. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Sınıf Ortamı Algılarının İngilizce Öz Yeterliliklerinin ve Öz Düzzenlemelerinin Yordayıcısı Olarak İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mersin: Çağ Üniversitesi.
- Özgür, H. (2019). İstanbul'da Sosyal Medya Bağımlılığı ile Bağlanma Stilleri İlişkisinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.
- Özgürler, G. (2017). Annenin Öğretmen Olup Olmamasının Anne Mükemmeliyetçiliği, Çocuk Mükemmeliyetçiliği ve Çocuk Kaygı Düzeyi Üzerindeki Rolü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.

- ÖzkuL, K. (2020). Yakın İlişkilerde Sahtekarlık: Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerinin ve Yetişkin Bağlanma Stillерinin, Sadakatsizlik Algısına Etkisi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Özteke, İ. H. (2015). Bağlanma, Eş Seçiminde Sınırlandırıcı İnançlar ve Beden İmgesi Baş Etme Stratejilerinin Romantik İlişkilerde Mükemmeliyetçiliği Yordaması, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Rice, G. K. & Mirzadeh, A. S. (2000). Perfectionism, Attachment, and Adjustment. *Journal of Counseling Psychology*, 47(2), 238-250.
- Rice, G. K., Ashby, J. & Preusser, K. (1996). Perfectionism, Relationships with Parents, and Self-Esteem. *Individual Psychology*, 0(52), 246-260.
- Rice, G. K., Lopez, G. F. & vergara D. (2005). Parental / Social Effects on Perfectionism and Adult Attachment Orientations. *Journal Of Social & Clinical Psychology*, 24(4).
- Şahin, E. (2020). Üniversite Öğrencilerinde Bağlanma ve Sosyal Bağlılık Arasındaki İlişkide Yetersizlik ve Mükemmeliyetçiliğin Aracı Rolü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Saki, E. (2019). Mükemmeliyetçilik ve Arkadaşlık Kalitesi İlişkisinde Mükemmeliyetçi Benlik Sunumunun Rolü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Samancı, M. (2019). Aile Hekimlerinin Öz Yeterlilik Algılarının Tükenmişlikleri Üzerine Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Sarikaya, M. & Kurtaslan, Z. (2018). Prediction of Musical Performance Anxiety According to Music Teacher Candidates' Perfectionism and Self- Efficacy Beliefs, *International Online Journal of Educational Sciences*, 10(4), 183-198.
- Sarikaya, M. (2018). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mükemmeliyetçilik ve Öz Yeterlilik İnançlarına Göre Müzik Performans Kaygılarının Yordanması, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Slaney, R. B., Rice, G. K., Mobley, M., Trippi, J. & Ashby, J. (2001), The Revised Almost Perfect Scale". *Measurement and Evaluation in Counselling and Development*, 0(34), 130-144.
- Stahlberg, J., Tuominen, H., Pulkka, A. & Niemivirta, M. (2019). Personality and individual differences. *Personality and Individual Differences*, 151(109495), 1-11.
- Sula, A. N. & Kumcağız, H. (2020). Ergenlerin Akademik Erteleme Davranışları, Akademik Öz Yeterlilik İnançları ve Mükemmeliyetçilik. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 375-386.
- Türkmen, E. (2009). İş Karakteristikleri ve Algılanan Örgütsel Destek Kavramlarının Öz-Yeterlilik İnanıcı ile İlişkisi ve Öz Yeterlilik İnanıcının Çalışan Performansı Üzerine Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Ünver, M. M. (2004), Türkiye'de Bir Devlet Üniversitesinde İngilizce Öğretmenlerinin Öz Belirleyicilik ve Öz Yeterlilikleri Üzerine Bir Araştırma, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi.
- Uzun, C. (2019). Genç Yetişkinlerde Bağlanma Stillерinin Yaşam Doyumu, Stres, Anksiyete ve Depresyon ile İlişkisinin Belirlenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Uzun, M. (2018). Mükemmeliyetçilik Psikoeğitim Programının Annelerin Mükemmeliyetçilik ve Çocuk Yetiştirme Kaygı Düzeyine Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Uzun, N. K. (2017). Bağlanma Stilleri ile Evlilikte İlişki İstikrarı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi.
- Yaman, S., Cansüğü Koray, Ö. & Altunçekic, A. (2004). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlilik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 355-366.
- Yiğit, Y. (2020). Lise Öğrencilerinde Bağlanma Stilleri ile Az Yeterlilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Maltepe Üniversitesi.
- Yıldırım, B. (2017). Bağlanma Stilleri, Kişilik Faktörleri, Sosyal Karşılaştırma ve Onay Arayıcılık Değişkenlerinin Romantik İlişki İçerikli Obsesif Kompulsif Semptomlar Üzerine Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

- Yıldırım, B. (2018). Beliren Yetişkinlikte Romantik İlişki Temalı ve Eş Odaklı Obsesif Kompulsif Belirtilerin Gelişimsel Yordayıcıları: Özerklik, Bağlanma ve Mükemmeliyetçilik, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Yılmaz, B. T. (2018). Ergenlerin Öz Yeterlik ve Mükemmeliyetçi Öz Sunum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 2(4), 223-232.
- Yılmaz, G. & Baran Durmaz, G. (2019). Pediatri Hemşirelerinin Empatik Eğilim, Duygusal Emek Davranışları ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 6(2), 92-100.
- Yüksel, Y. H. (2017), Psikolojik Danışmanların Algıladıkları Yıldırma Davranışları, Tükenmişlik Düzeyleri ve Psikolojik Danışmadaki Öz Yeterliliklerin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi.
-